

Intressanta fjärilar noterade i Trosa, Mörkö området 2007:

Numrering och namn enligt: Catalogus Lepidoptera Sueciae: version 2. -1 Svensson, H Elmquist, B Gustavsson, H Hellberg, L Imby och G Palmqvist. Naturhistoriska Riksmuseet 1994.

Rapportörer: Göran Hagerum (HGNS), Per-Olov Kall (KPOS), Jesper Lind (LJRS), Göran Liljeberg (LGÖS), Jan Sjöstedt (SJTS), Mark Toneby (TOBS).

Sammanfattning:

Första tjärilsfynden för året *Consitra vaccini* (Lingonplattfly) och *Archiearis notha* (Flickfjäril) dök upp i första halvan av mars vilket är något tidigare än vanligt. Våren som följde var solig och en hel del arter flög tidigare än vanligt under april t.ex. *Gymnoscelis rufifasciata* (Tvåsporrard malmätare) och *Calophasia lunula* (linariafly). De första svärmarna tallsvärmare och poppelsvärmare var igång den 24/5 något tidigare än vanligt. Men som helhet erbjöd 2007 på relativt dåligt fjärilsväder med en i stora drag kall och regning sommar. Undantaget av en period av mycket varmt väder för årstiden i slutet av maj och i början av juni samt en period i mitten av augusti som var varm och solig. Hösten var mild under september och oktober men förvånansvärt fjärilsfattig.

Antalet permanenta ljusfällor har varit fa, två stycken, men under delar av semestersäsongen (mitten juli - augusti) så var ingen fälla tänd. Den entomologiska undersöknings aktiviteten inom Trosa, Mörkö området har varit lägre än 2005 men ungefär som 2006. Två nya arter för området har noterats.

Årets mest intressanta och överraskande fynd var den fräscha honan av flyet ***Thricoplusia ni* (Nifly)** som hävdades på tjärblomster utanför Vagnhärad i början av juni. Detta var det tredje fyndet i Sverige, ett **nytt landskapsfynd** för Södermanland och en ny art för området. Ett annat överraskande fynd var en hane av den normalt lite sydligare arten ***Agriopis marginaria* (Grågul frostmätare)** som dök upp vid ljusfällan i Trosa redan i slutet av mars. Detta är ett nytt fynd för området men arten har tidigare noterats i Södernanland. Kanske är den bofast i trakten men sällsynt. Eftersom honan är vinglös så har den nog svårt att sprida sig långa sträckor åt gången.

Thricoplusia ni (Nifly): Hona från 5/6 Spåtorp, Vagnhärad (LJRS)

Långkärrslokalen i Tullgarn som inventerades under juli-aug 2005 besökte igen efter att lokalen röjts och nu är lokalen mer betad med mycket fler hästar. Intrycket från besöket är att antalet hästar har gjort att marken trampats sönder mer än tidigare. Antalet Violettkantade guldvingar och Skogsvisslare var färre än vid tidigare besök. Så frågan man ställer sig är om lokalen för hårt betad/trampad eller om det är naturlig fluktuation. Det skall bli intressant att följa utvecklingen kommande år.

Flera perioder av migration har inträffat under början av juni, mitten av augusti och samt i någon mån under september med bl.a följande migrationsfynd. Samma kväll som det migrerande Niflyet hittades noterades även andra migranter som *Autographa mandarina* (Silverlinjerat metallfly) och *Autographa gamma* (Gammafly) också de besökandes tjärblomster. Dessutom noterades under året följande migranter: (Amiral) *Vanessa atalanta*, (Tistelfjäril) *Vanessa cardui*, (Åkervindesvärmare) *Agrius convolvuli*, (C-tecknal jordfly) *Xestia c-nigrum*.

Två nya arter för Trosa/Mörkö området noterades 2007:

- Mätaren: *Agriopis marginaria* (Grågul frostfjäril)
- Flyet: *Thricoplusia ni* (Nifly)

Nedan följer en mer komplett lista över årets intressanta fynd samt uppföljning av några fynd från 2006. (fet text för troliga migranter).

14 - *Hepialus humuli*: 1 ex 14/6, 1 ex 17/6, 1 ex 21/6 Trosa (LJRS).

17 - *hepialus lupulina*: Många ex slutet av maj och under hela juni Trosa (LJRS).

1437 - *Sesia apiformis*: 2 tomma puppskal hittades 4/7 på tomten i Trosa. Jag har aldrig sett arten på min tomt tidigare. 3 tomma puppskal 6/7 Bråfallsålg (LJRS). 1 ex början juli Grinstugan, Tullgarn (HGNS).

1443 - *Svnanthodon myopaeformis*: 1 ex 4/7 Trosa på feromonlockning (LJRS).

1444 - *Svnanthodon formicaeformis*: 1 ex 4/7 Trosa, på feromonlockning. (LJRS).

1576 - *Pyralis farinalis*: Enstaka ex inomhus i badrummet Björkbacken, Västerljung (LGÖS).

1707 - *Adscita sticticus*: 1 ex 21/7 Tofsö (SJTS).

1714 - *Ervnnis tages*: 1 slitet ex 16/6 vid Grindstugan Tullgarn (LJRS).

1804 - *Thecla betulae*: 1 tidigt ex 1/8 besökande såpnejlika. Trosa (LJRS).

1813 - *Lvcaena hippothoe*: 1 ex 16/6 Grindstugan, Tullgarn (LJRS).

1726 - *Parnassius apollo*: 2 ex Askholmen, juli, (Åke Bergdal enligt HGNS). 3 ex 21/7 Tofsö (SJTS).

1745 - *Limnitis populi*: 1 ex 3/7 kl 08.00 Vagnhärad. 3-4 ex 6/7 kl 9.15-9.45 Långmaren (LJRS).

1752 - *Vanessa atalanta*: 1 ex 2/6 besökte syren Trosa, 2 ex 16/6 Grindstugan Tullgarn. 1 ex 23/9 Långnäs. (LJRS). 3 ex Trosa (HGNS). 2 ex maj, många ex augusti Björkbacken, Västerljung (LGÖS). 1 ex vardera dagarna 2/6, 3/6, 25/6, 6/8, 12/8 och 20/8. Dagarna runt 25/6 observerades 6-7 larver i sista stadiet på flera nässelbestånd. Imago från 7/7 och framåt Dal Hölö. (TOBS).

1753 - *Cynthia cardui*: 1 ex 2/6 besökte syren Trosa (LJRS), 1 ex juni Trosa (HGNS). Flera ex början juni på syren. Björkbacken (LGÖS). 1 ex 3/6 på lokalen Ernesidans skogsväg. 1 ex 2/6, 1 ex 3/6 och 1 ex 6/8 på Dal. Fyndet 6/8 var i mycket god kondition och kan ha tillhört en inhemsk generation. (TOBS)

1792 - *Maniola jurtina*: 1 ex juli Trosa (HGNS).

1799 - *Lasiomata megera*: 3-5 ex aug/sept Trosa (HGNS).

1819 - *Glacopsythe alexis*: 4 ex 5/6 och 4 ex 6/6 hittades på natten vid pannlampsfångst av nattflyn, Spåtorp Vagnhärad (LJRS). 3 ex 3/6 på lokalen Ernesidans skogsväg. Enda blåvingeart som flög den dagen på lokalen. Bekräftar förra årets fynd, som var både sent flygande och rejält avflugna. (TOBS)

1845 - *Tethea ocularis*: 1 ex 29/5 Trosa, 1 ex 5/6 Spåtorp, Vagnhärad (LJRS).

1858 - *Hemithea aestivaria*: 1 ex 30/6, 1 ex 7/7 i år få fynd. Trosa (LJRS).

1885 - *Idaea muricata*: 3-4 ex juli Trosa (HGNS).

1892 - *Idea seriata*: 1 ex 8/7 Trosa, relativt sällsynt inom området, (LJRS).

1926 - *Epirrhoe rivata*: 1 ex 13/8 Trosa. Regelbunden förekomst, nästan årlig (LJRS).

2008 - *Perizoma paralloloneata*: 1 ex 14/8 Trosa (LJRS).

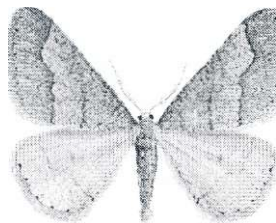
2020 - *Eupithecia insigniata*: 1 ex 8/5 samt 1 ex 25/5 Trosa. Numera årlig på tomten i Trosa (LJRS). 2 ex maj Trosa (HGNS).

2044 - *Eupithecia millefoliata*: Inga fynd men heller ingen riktad sökning efter larven har heller gjorts (LJRS).

2064 - *Gymnoscelis rufifasciata*: Ett tidigt ex 18/4 Trosa (LJRS).

2132 - *Lycia hirtaria*: 1 ex 16-17/4, 1 ex 30/4, 2 ex 1/5 Trosa. Lite fler ex än förra året men fortfarande få ex jämfört med 1990 talet, (LJRS).

2140 - *Agriopis marginaria*: 1 ex en hane 27/3 Trosa (LJRS). Ett överraskande fynd och **ny art för området**.

Agriopis marginaria (Grågul frostmätare): Hane 27/3 Trosa (LJRS).

2189 - *Endromis versicoloria*: 1 ex 5/5, 1 ex 22/5 Trosa (LJRS). 1 ex maj Trosa (HGNS).

2202 - *Hemaris fuciformis*: 1 sent ex 1/7 (normalt maj-juni) besökte en paradisbuske, Trosa (LJRS).

2203 - *Macroglossum stellatarum*: Inga fynd under 2007. (LJRS, HGNS, LGÖS, TOBS)

2206 - *Hyles galii*: Något fler fynd än normalt bl.a 1 ex 16/6, 1 ex 22/6, 1 ex 24-26/6, 1 ex 6/7 Trosa (LJRS). 1 ex 2/7 och 3/7 nektarsugande på lammöra och Afrikas blå lilja. Dal Hölö (TOBS).

2194 - *Agrius convolvuli*: 2 ex 4/8, 1 ex 20/8, 2 ex 11/9, 1 ex 12/9, 2 ex 24/9 och 1 ex 25/9. Samtliga nektarsugande på blomstertobak Dal, Hölö. (TOBS).

2213 - *Furcula furcula*: 1 ex en hona tas in för äggläggning 3/7, Trosa. 4/7 lade den ett 20 tal relativt stora svarta ägg. Därefter släpptes honan. Larverna matades med båda sälj och asp men växte relativt långsamt. Vid förpuppning spann larverna in sig på en gren eller på en barkbit så att puppan var mycket svår att skilja från grenen eller barken. 8 puppor bildades. Den första larven spann in sig 21/8. Alla ex hade spunnit in sig 27/8. (LJRS).

Furcula furcula (Grå gaffelsvans): Larv och larv tidig spanad ex ovo från hona 3/7 Trosa (LJRS)

2217 - *Notodonta dromedarius*: Sena ex 1 ex 2/9, 1 ex 3/9 Trosa (LJRS).

2224 - *Pheosia tremula*: Började flyga tidigt i år med ett fynd redan 2/5 (Trosa) LJRS.

2255 - *Mitochrista miniata*: 1 ex 6/8 flygande c:a 14-tiden på Ernesidans skogsväg, 1 ex 18/8 på Dal, Hölö på lampa. Ny art för båda lokalerna (TOBS).

2293- *Herminia lunalis* (*tarsiplumalis*): 1 ex 7/7 Trosa (LJRS).

2308 - *Hypena rostralis*: Flera ex än vanligt 1 ex 24/5, 1 ex 30/5, 1 ex 31/5, 1 ex 1/6 Trosa, (LJRS).

2312 - *Lygephila viciae*: 3-4 ex under juni Trosa, (LJRS).

2315 - *Catocala fraxini*: Mer allmän än normalt med bl.a följande fynd: 2 ex 10/9, 1 ex 21/9, 1 x 22/9, 1 ex 24-27/9. Normalt enstaka på min tomt. Trosa (LJRS). Flera ex i perioden 21/8 - 8/9 på lampa Dal Hölö. Arten flög i år rikligare än vanligt, (TOBS).

2348b - *Thricoplusia ni*: 1 ex 5/6 Spåtorp, Vagnhärad. Ett mycket överraskande fynd. En fräsch hona håvades då den besökte tjärblomster vid 23.30 tiden på kvällen. Honan togs in för äggläggning men lade inga ägg under 5 dygn trots att den matades med nektar. Arten är ett **nytt landskapsfynd** och vid insamlingstillfället **tredje fyndet i landet**. Under senare delen av 2007 har ytterligare ett halvtidussin fynd av arten gjorts i Sverige, främst på Öland. (LJRS)

2352 - *Macdunnoughia confusa*: Inga fynd i år.

2354 - *Polychrysis moneta*: 1 mycket fräsch ex 19/7, en hane, Trosa. Sällsynt och enstaka inom området men regelbunden, (LJRS).

2358 - *Autographa gamma*: 15 ex 5/6, 10 ex 6/6 och 3 ex 8/6 Spåtorp, Vagnhärad (LJRS), 1 ex 3/7, 1 ex 13/8, 1 ex 24/8, 1 ex 7-9/9, 1 ex 10/9, 1 ex 2/10, 1 ex 3/10 Trosa (LJRS). 10 ex juni - sept Trosa (HGNS). Många ex bl.a i Sept Björkbacken, Västerlång (LGÖS). Flera ex 2-5/6 på syren samt 8/9 på lampa. Generellt lågt antal gammaflyn i år. Dal Hölö, (TOBS).

2362 - *Autographa mandarina*: 1 ex en hona håvades på tjärblomster vid 23.10 tiden 5/6 Spåtorp Vagnhärad. Honan togs för äggläggning och lade > 20 tal ägg den 7/6. Redan den 12/6 kläcktes de små och gröna larverna som matades med maskros och groblad. Den 24/6 var larverna i 2:a stadiet och 5-6 mm långa. Färgen var grön med svarta prickar. Den 30/6 var larverna i 3-4:e stadiet och ca 15-30 mm långa. Larverna förpuppade sig 10-15/7 och pupporna kläcktes efter en kort pupptid ca 14 dagar från 24/7 - 30/7. Kläckningsprocenten var hög > 90%.

2381 - *Acronicta tridens*: 2 ex larver på björk slutet aug Frillingsmossen, (HGNS, LGOS).

Acronicta tridens (Treuddtecknat aftonfly): larv i sista stadiet.

2433 - *Apamea scolopacina*: 1 ex 30/7 Trosa, (LJRS). 1 ex 18/8 på lampa. Dal Hölö, Ny för lokalen (TOBS).

2460 - *Hydraecia nordstroemi*: 1 ex 14/8, 1 ex 16-18/8, 1 ex 21/8, 1 ex 22/8 Trosa (LJRS).

2486 - *Cardarina clavipalpis*: 1 ex 25/8, 2 ex 2/10 Trosa (LJRS).

2492 - *Elaphria venustula*: 1 ex 7/6, 1 ex 24-26/6, 1 ex 28/6, 1 ex 29/6 Trosa (LJRS).

2494 - *Cucullia absinthii*: 1 ex kläcktes 12/7 larv från Komöte 19/8 2006. (LJRS) 1 ex 26/7 på Lammöra Dal Hölö (TOBS).

2500 - *Cucullia lactucae*: 1 ex en hona 6/6 besökte tjärblomster, Spåtorp Vagnhärad. Honan togs för äggläggning lade 12 ägg runda vit/gula mellan 7/6 och 12/6. Men tyvärr kläcktes inget ägg (LJRS).

2510 - *Calophasia lunula*: 1 tidigt ex 24-26/4 Trosa. 1 ex 8/6 Vagnhärad Spåtorp. (LJRS).

2522 - *Litophane socia*: 1 ex 17/4 på lampa, enstaka fynd genom åren, Dal Hölö (TOBS).

2523 - *Litophane omitophus*: Allmänare än socia Dal Hölö (TOBS).

2527 - *Xylena vetusta*: 1 hona togs för äggläggning 2/5. Honan lade mer än ett 50 tal runda gula ägg.

Huvuddelen kläcktes. Larverna utfodrades med sälj, björnbär, klöver, groblad och andra örter. Den 24/6 var larverna ca 4cm långa och i 3-4:e stadiet. Den 30/6 var larverna nästan fullvuxna > 50 mm. 7 ex kläcktes den 3/9 sedan kläcktes ytterligare 3-4 ex senare under september. Trosa (LJRS).

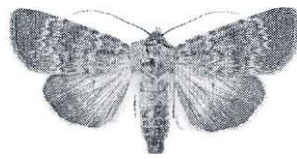
Xylena vetusta (Mindre mantelfly): Larver ex ovo från hona 2/5 Trosa (LJRS)

2535 - *Miniotvpe adusta*: 1 ex 22/6 Trosa (LJRS).

2551 - *Agrochola nitida*: 1 ex 20/9 en hona togs för äggläggning. Ett 20 tal runda , brunaaktiga små ägg lades 22/9. Äggen övervintrar, Trosa (LJRS).

2606 - *Panolis flammea*: Denna art var mycket mer allmän under denna vår än jämfört med tidigare år. Bla noterades den: 1 ex 4/4, 5 ex 16-17/4, 1 ex 18/4, 1 ex 23/4, 8 ex 27-29/4, 1 ex 1/5, 8 ex 3/5 samt 1 ex 5/5, Trosa (LJRS)

2652 - *Standfussiana lucernea*: 1 ex 4/7 vingfynd (alla vingarna) vid Ljusfällan Trosa. Troligen uppäten av någon fågel. Sällsynt och enstaka inom området allmännare i skärgården, (LJRS).

Standfussiana lucernea (Ljusjordfly):

2654 - *Rhvacia simulans*: 1 ex 3/7 Trosa. Relativt sällsynt inom området, (LJRS).

2656 - *Noctua pronuba*: Första exet för säsongen noterades 17/6 sedan var arten extremt allmän under hela säsongen. Sista exemplaren för säsongen noterades i senare delen av September, (LJRS). Mycket allmän hela säsongen Trosa (HGNS). Visserligen en vanlig art men den flög ovanligt rikligt under sommaren, Dal Hölö (TOBS).

2658 - *Noctua orbona*: 1 ex 7-9/9 Trosa. Relativt sällsynt inom området (LJRS).

2659 - *Noctua comes*: 1 ex 12/8, 2 ex 14/8 Trosa (LJRS).

2663 - *Epilecta linogrisea*: 1 ex 13/8 Trosa (LJRS).

2693 - *Xestia c-nigrum*: Bl.a följande fynd 1 ex 20/8, 1 ex 25/8, 1 ex 26/8, 1 ex 28/8, 1 ex 7-9/9, 1 ex 19/9 Trosa. (LJRS). Enstaka aug/sept Trosa (HGNS).

2708 - *Pyrrhia umbra*: 1 ex 5/6 Spåtorp Vagnhärad, 1 ex 30/7 Trosa, (LJRS).

Kommentar om kläckning av fjärilar nämnda i 2006 års rapport:

2189 - *Endromis versicoloria*: I förra årets rapport berättades om en uppfödning av *versicoloria* larver från 2005 och 2006. Huvuddelen av pupporna som härstammar från larver 2005 kläcktes under 2007. Inga larver från 2006 kläcktes 2007. Har fjärilen i Södermanland normalt en två-års cykel? (LJRS).

2381 - *Acronicta tridens*: 2006 rapporterades om fynd av 6 larver 16/8 Frillingsmossen. Endast ett ex kläcktes i juni 2007. Tre ex visade sig vara parasiterade avflugor. Två ex verkar övervintra ytterligare ett år, (LJRS).

Text och layout: Jesper Lind

Text, Bild och layout: Göran Liljeberg

Tvåfläckad trollslända: *Epilheca bimaculata*

Foto: Göran Liljeberg